

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy

LBY – 4101-09-04/2013
P/13/181

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy
ul. Wały Jagiellońskie 12, 85-950 Bydgoszcz
T +48 52 567 58 00, F +48 52 567 58 60
lby@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/181 - „Efektywność ekologiczna wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej”
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontroler	Andrzej Kieszkowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 86166 z dnia 27 maja 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Toruńskie Zakłady Urządzeń Młyńskich SPOMASZ SA Toruń ul. Grudziądzka 124/126, zwane dalej "Beneficjentem"
Kierownik jednostki kontrolowanej	Henryk Halbedel, Prezes Zarządu (dowód: akta kontroli str. 108)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ realizację przez Beneficjenta przedsięwzięcia pod nazwą "Budowa budynku kotłowni, zakup i montaż urządzeń do kotłowni ekologicznej w Toruńskich Zakładach Urządzeń Młyńskich SPOMASZ S.A. w Toruniu oraz zakup i montaż linii do produkcji ekobrykietu", dofinansowanego ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Pozytywną ocenę uzasadnia terminowe osiągnięcie deklarowanego efektu rzeczowego i ekologicznego przedsięwzięcia oraz udokumentowane rozliczenie wykorzystanych środków finansowych na jego realizację.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu faktycznego

1. Beneficjent w dniu 17.08.2009 r. zawarł z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu (zwanym dalej "WFOŚiGW") umowę pożyczki nr PT09007/OA-ze (zwaną dalej "umową pożyczki"), której przedmiotem było dofinansowanie w kwocie 591.000,00 zł przedsięwzięcia o planowanej wartości 831.194,00 zł pod nazwą "Budowa budynku kotłowni, zakup i montaż urządzeń do kotłowni ekologicznej w Toruńskich Zakładach Urządzeń Młyńskich SPOMASZ S.A. w Toruniu oraz zakup i montaż linii do produkcji ekobrykietu". Ze środków uzyskanej pożyczki Beneficjent sfinansował budowę budynku kotłowni, w tym m.in. zakup kotłów wodnych oraz zakup urządzenia do rozdrabniania odpadów z płyt wiórowych, tartacznych, desek tektury i papieru oraz linii do produkcji ekobrykietu. W wyniku realizacji przedsięwzięcia wyeliminowano dotychczasowy system ogrzewania olejem opalowym.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

Beneficjent był wyłączony z udzielania zamówień publicznych, z uwagi na niewystępowanie okoliczności, o których w art. 3 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych²

(dowód: akta kontroli str. 11-25)

2. Zadania Beneficjenta oraz wypłaty środków pożyczki przez WFOŚiGW dokonywane były zgodnie z harmonogramem umowy pożyczki.

(dowód: akta kontroli str. 35-36, 65)

3. Informacje i dane zawarte we wniosku o udzielenie pożyczki (wniosek przyjęty został przez WFOŚiGW w dniu 03.02.2009 r.) odnośnie przewidywanego efektu rzeczowego i ekologicznego, dotyczącego zmiany systemu ogrzewania z olejowego na ekobrykiet, sporządzone zostały w oparciu o własne teoretyczne wyliczenia Beneficjenta.

(dowód: akta kontroli str. 105)

4. Realizacja przedsięwzięcia objętego umową pożyczki została rozpoczęta i zakończona w terminach określonych w tej umowie, tj. od dnia 14.04.2008 r. do dnia 31.05.2010 r. Obiekt kotłowni i linia do produkcji ekobrykietu zostały przyjęte na stan ewidencyjny w dniu 31.05.2010 r. Do rozpoczęcia eksploatacji kotłowni nie wnieśli zastrzeżeń Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny, Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej, Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego – wszyscy z Torunia.

(dowód: akta kontroli str. 34-44, 75-76)

5. W wyniku realizacji przedsięwzięcia osiągnięty został planowany efekt rzeczowy i ekologiczny określony w harmonogramie rzeczowo-finansowym i karcie planowanych efektów ekologicznych, stanowiących integralną część umowy pożyczki. Wraz z pismem skierowanym do WFOŚiGW z dnia 27.05.2011 r. informującym o realizacji przedsięwzięcia dofinansowanego pożyczką, Beneficjent przedstawił kartę efektów ekologicznych, potwierdzającą osiągnięcie planowanego celu w umownym terminie do dnia 31.05.2011 r., tj. głównie poprzez zmniejszenie emisji gazów (Mg/rok), w tym dwutlenku siarki z 0,101 do 0,036, dwutlenku węgla z 0,039 do 0, pyłów z 0,053 do 0. Podane efekty wyliczone zostały teoretycznie, przy zastosowaniu metody wynikającej z opracowania Przedsiębiorstwa Usługowego EPRO w Toruniu ze stycznia 2010 r. pod nazwą "Operator ochrony powietrza atmosferycznego dla Toruńskich Zakładów Urządzeń Młyńskich SPOMASZ S.A. w Toruniu", sporządzonego na zamówienie Beneficjenta.

(dowód: akta kontroli str. 37, 74, 81-96)

5.1. Przeprowadzone w dniu 07.06.2013 r. oględziny obiektu kotłowni wykazały, że w jego części parterowej znajdowało się m.in. pomieszczenie z zainstalowanym kotłem wodnym oraz pomieszczenie z zainstalowaną linią do wyrobu ekobrykietów. Na I piętrze budynku kotłowni znajdowało się pomieszczenie o nazwie „Hala przetwórcza i skład surowca”, w którym zainstalowane było urządzenie do rozdrabniania odpadów z płyt wiórowych, odpadów tartacznych, tektury, papieru, kartonów.

(dowód: akta kontroli str. 97-100)

Beneficjent prowadził dzienną ewidencję wytworzonego i zużytego w kotłowni ekobrykietu.

(dowód: akta kontroli str. 101-103)

Wg informacji Kierownika Delegatury Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Toruniu z dnia 10.06.2013 r., Beneficjent nie był zobowiązany do powiadomienia powyższego Inspektoratu o zamiarze i rozpoczęciu eksploatacji

² Dz.U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

kotłowni, z powodu jej niskiej wydajności i nie zaliczeniu jej do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

(dowód: akta kontroli str. 104)

5.2. WFOŚiGW przeprowadził u beneficjenta kontrolę w dniu 15.10.2009 r., tj. przed zakończeniem okresu realizacji przedsięwzięcia objętego umową pożyczki. Przedmiotem kontroli był realizacja zakresu rzeczowego i finansowego zadania finansowanego środkami pożyczki. Po zakończeniu tego okresu kontrola nie była przeprowadzona.

(dowód: akta kontroli str. 26-29)

Wg informacji Prezesa Zarządu WFOŚiGW z dnia 14.06.2013 r., kontrola realizacji umowy pożyczki dokonana została na podstawie terminowo przekazanych przez Beneficjenta dokumentów rozliczeniowych potwierdzających wykonanie zadania i osiągnięcie efektu rzeczowego i efektu ekologicznego.

(dowód: akta kontroli str. 106-107)

6. Przyznana przez WFOŚiGW pożyczka została w całości wykorzystana zgodnie z celem ujętym w umowie pożyczki. Beneficjent w terminie wyznaczonym umową pożyczki przekazał do WFOŚiGW protokół odbioru końcowego przedsięwzięcia (z dnia 28.05.2010 r.), kopie dowodów OT potwierdzających przyjęcie na stan linii do produkcji ekobrykietów oraz rębaka jednowałowego (z dnia 31.05.2010 r.), sprawozdanie z wykonania przedsięwzięcia (z dnia 27.05.2011 r.), sporządzone na formularzu ustalonym przez WFOŚiGW.

(dowód: akta kontroli str. 34-44)

Wg informacji Prezesa Zarządu WFOŚiGW z dnia 14.06.2013 r., zatwierdzenie rozliczenia umowy pożyczki dokonane zostało na podstawie dostarczonych przez Beneficjenta dokumentów rozliczeniowych.

(dowód: akta kontroli str. 106-107)

6.1. WFOŚiGW pismem z dnia 05.01.2012 r. wypowiedział Beneficjentowi umowę pożyczki, uzasadniając powyższe pogarszającą się jego kondycją finansową, wzywając do spłaty niespłaconej pożyczki w kwocie 449.160,00 zł. Na wniosek beneficjenta z dnia 13.02.2012 r. WFOŚiGW pismami z dnia 14.02.2012 r. anulował wypowiedzenie umowy pożyczki i wyraził zgodę na wcześniejszą spłatę 70% wartości zobowiązania (271.860,00 zł). Beneficjent spłaty powyższego zobowiązania dokonał w dniu 17.02.2012 r. ze środków bankowego kredytu obrotowego.

(dowód: akta kontroli str. 45-62)

7. W umowie pożyczki nie podano warunków umorzenia jej części. Wg informacji Prezesa Zarządu WFOŚiGW z dnia 14.06.2013 r., warunki częściowego umorzenia pożyczki po spłaceniu co najmniej 70% jej kwoty opublikowane były na stronie internetowej WFOŚiGW.

(dowód: akta kontroli str. 106-107)

WFOŚiGW pismem z dnia 29.03.2012 r. poinformował Beneficjenta, że na jego wniosek umorzył 177,3 tys. zł, tj. 30,0% kwoty pożyczki. W powyższym piśmie WFOŚiGW oraz we wniosku beneficjenta nie wskazano sposobu wykorzystania umorzonej kwoty na inne przedsięwzięcia realizowane w zakresie ochrony środowiska. Beneficjent nie składał, a WFOŚiGW nie żądał oświadczenia, że środki finansowe uzyskane w wyniku umorzenia części pożyczki zostaną przeznaczone na inne przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska.

(dowód: akta kontroli str. 34-44, 64-73)

Wg informacji Prezesa Zarządu WFOŚiGW z dnia 14.06.2013 r., ustalone uchwałą Rady Nadzorczej WFOŚiGW nr 31/09 z dnia 27.03.2009 r. „Zasady udzielania pomocy finansowej ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska

i Gospodarki Wodnej w Toruniu” nie przewidywały obowiązku przeznaczania umorzonej kwoty pożyczki na inne przedsięwzięcia w zakresie ochrony środowiska.

(dowód: akta kontroli str. 106-107)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie³ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

W związku z zakończeniem przez Beneficjenta realizacji zadania współfinansowanego środkami pożyczki uzyskanej z WFOŚiGW i osiągnięciem zakładanych efektów, Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od formułowania wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie

Najwyższa Izba Kontroli, odstępując od formułowania uwag i wniosków, nie oczekuje przedstawienia przez Pana informacji, o której mowa w art. 62 ustawy o NIK.

wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, dnia lipca 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy

Kontroler
Andrzej Kieszkowski
główny specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
Jarosław Wenderlich

.....
podpis

.....
podpis

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen cząstkowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny cząstkowej według proponowanej skali byłoby niemożliwe lub nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, należy zastosować ocenę opisową.

